Nro. 9

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi.

z Wilna VS. 1 Lutego 1800 we Srzodę

z Petersburga VS. 20 Stycznia.

Garnizonowego Sendenhorfta regimentu Podpółkownik Łodosznikow został Półkownikiem; garnizonowego regimentu Tizenhauzena Major Ługowikow Podpółkownikiem. Naznaczeni kommendantami: półku ftrzelcow Titowa 2 Major Titow; regimentu garnizonowego Puszczina 1 Major Efsen. Zmarły regimentu garnizonowego Wyrubowa 2. Półkownik Smirnow wymazuie fię z rang lifty. Półku Strzelcow Gramsdorfa Podpółkownik Pachomow Półkownikiem został, regimentu muszkietyerow Stremouchowa Major Kuzenew Podpółkownikiem.

General Lieutenant Kołogriwow przyimuie fię po dawnemu do służby, i w armii liczyć fię będzie. Półku Kirafsyerow Lewiza Kommendantem naznaczony Półkownik Jarmersztet. Regimentu garnizonowego De Caftro Lacerda Major Graf De Caftro Lacerda 1 będzie kommendantem złączonego batalionu grenadyerow z kompanii tegoż regimentu i Teizena. Garnizoonwego regimentu Bohdanowa Podpółkownik Biegunow został Półkownikiem; wofka Dońfkiego Major Iłowaifkoy Podpółkownikiem. Leibgwardyi konney Półkownik Graf Neselrot otrzymał doftoyność Aktualnego Kammerhera. Rotmiftrze: Kaftiurin i Gałachow uwalniaią fię od służby.

Jnspektor Kawaleryi Ukraińfkiey Jnspekcyi General Lieutenant Bour naznaczony Jnspektorem Brzefkiey Jnspekcyi. Dworu Wielkiego Xiążęcia i Naftępcy Tronu Alexandra Kammerher Graf Gołowin 3 został Łowczym 3 Klafsy; mieysce iego przy Wielkim Xiążęciu zaftąpi Kammerher Margrabia Maruzzi. Nadworny Konfiliarz Swiftunow został Aktualnym Kammerherem Wielkiey Xiężniczki Maryi Pawłowny. Ober Ceremonii Miftrz Wałuiew uwalnia fię od obowiązkow; mieysce iego zaftąpi Tayny Konfiliarz Graf Gołowin 1.

z Wiednia 22 Stycznia z Gazety Wiedeńfkiey.

Zagraniczne pisma idąc za rapportami ogłoszonemi w Paryżu, mniey dokładną wiadomość dały o bitwach d. 14. 15, i 16 ftoczonych w kraiu Liguryifkim przez Generała Klenau. W urzędowym doniefieniu Kommenderuiącego we Włoszech Melasa znaleźliśmy naftępuiące fzczeguły.

D. 14 Klenau Francuzow wypędził z wielu ftanowifk; nazaiutrz attakuiąc raz drugi, przymufił nieprzyiacioł fzukać bespiecznego fchronienia w murach i twierdzach Genueńfkich; General Auftryacki na zasłonę fkrzydła prawego zoftawił w Toriglia izofty batalion Bannatu. Tym czasem nieprzyiaciel chcący koniecznie utrzymać fię w Liguryi, choćby naywięcey kosztowało, zgromadził do 17 tyfięcy żołnierza, ruszył do Creto, attakował pomieniony batalion; który uprzeć fię niemogąc przewyższaiącey file, uftąpił zoftawiwszy w niewoli kilkaset ludu z kommendantem batalionu Paulich.

Hrabia Klenau poftrzegłszy okrążone fkrzydło prawe woyfka fwoiego, co większa iż nieprzyiaciel mógł zayść Auftryakom z tyłu od Sioffera, osądził za rzecz przyzwoitą póyść na odwrót; iakoż przywiodł fwóy zamysł do fkutku; przeszkadzaiących Francuzow odparł w Capernardo, obrał wygodne ftanowifko w Magra; przez Seftri, Varese, Stefano, ułatwił fobie kommunikacyą z Xiążęciem Hohenzollern. Strata nasza w 3 dniach pomienionych nie wynofi nad 92 zabitych, 240 ranionych; ieńcow nie wiadomo iak wiele zagarnoł nieprzyiaciel.

Armia Auftryacka w przyifzłey kampanii naftępuiącym sposobem będzie rozłożona. Pierwsza diwizya w Piemoncie i Lombardyi na granicach Liguryifkiey i Francuzkiey; druga w kraiu Grisońfkim i Voralbergu przeciw Szwaycarom; trzecia nakoniec w Szwabii nad Renem; oftatnia ma bydź wzmocniona pospolitym ruszeniem całego

Cyrkułu; ponieważ z fweiey ftrony Wodzowie Francuzcy nayogromnieyszą potęgę zgromadzać kazali w *Szwaycarach*, *Alsayi*, i Okolicach Mogunckich.

U nas werbunek idzie z naywiększym pośpiechem; miafto ftołeczne daie 3500 ludzi; Węgry, Czechy, Gallicya, Auftrya, i inne Prowincye dadzą tyle, iż to wszyftko nie tylko wyftarczyć powinno na dopełnienie uszczuplonych regimentow polowych, ale też innych ktore dotąd ftoiąc na garnizonach, w naftępuiącey kampanii służyć podobno maią do uformowania armii obserwacyiney od 150 tyfięcy żołnierza; ta zaś według potrzeby i okoliczności użyta będzie.

z Londinu 14 Stycznia z Gazety Hamburgfkiey.

W liftach z morza śrzodziemnego przysłanych znayduiemy uwagi godną wiadomość o zchwytaniu pocztowego ftatku Francuzkiego. Wysłany z Alexandryi przez Generała Kleber kommenderuiącego w Egipcie, niosł bardzo ważne depesze do Konsula Buonaparte i Direktoryatu; ponieważ zaszłe odmiany w Paryżu nie wiadome są na Wschodzie. Kapitan wrzucił lifty do morza; wydobyli maytkowie nafi. Minifterium nic ieszcze urzędownie nie podało do wiadomości powszechney; według biegaiącey pogłoſki, ma fię w nich zawierać.

Że armia Francuzka do 7 tyfięcy ludu zmnieyszona profi o pomoc w ludziach, ammunicyach, i pieniądzach, oświadczaiąc że przyprowadzona do ftanu opłakanego będzie musiała fzukać litości Ottomańfkiey. Kleber Generałowi Buonaparte wyrzuca na oczy ucieczkę; Dugua w liście do Direktora Barras mocnieyszych ieszcze wyrazow użył, nazywaiąc go dezertorem. Cożkolwiek ieft, wyglądamy ciekawie, aż fię podoba rządowi pomienione pisma drukiem ogłofić.

Wiadomość o wyściu całey lub tylko części flotty Brefteńfkiey pokazała fię zmyśloną; Admirałowie iednak nafi ftoią na kotwicach w zupełney gotowości; Cotton krąży pod Ouefsant. *Sły*chać że P. Pitt na blifkim pofiedzeniu Parlamentu W. Britańnii profić będzie o pożyczkę 3 millionow FS. dla Cesarza Jmci; nie odmowiemy zapewne wzgląd maiąc, iak wielką chwałę w oftatniey kampanii fobie ziednały Auftryackie woyfka, i iak pożyteczne dla naszych interefsow było rozerwanie fił nieprzyiacielfkich na lądzie Europeyfkim.

Powiadaią że *P.* Fox wkrótce ma wydać bardzo ciekawe dzieło w materyach politycznych, nad ktoremi zaftanawiać fię zaczoł naybardziey od tego czasu, iak przeftał w *P*arlamencie zafiadać. Z drugiey ftrony przyiaciele iego, Szefowie dzifieyfzey Oppozycyi w obu Jzbach, Xiąże de Richmond i Scheridan, maią wiele zarzutow czynić Miniftrom, zwłafzcza przeciwko wyprawie Hollenderfkiey; lecz ta ich narzekania i pogrożki nie wywrocą gabinetowych układow, ani nawet fpoźnić potrafią wyprawy wielkiey ku brzegom Francuzkim do ktorey przygotowania czyniemy z *n*iewypowiedzianym pośpiechem.

Pamiętno ieft każdemu, iakim fposobem Jakub 2 z Domu Stuartow Krol W. Britannii, w r. 1688 wygnany z Pańftwa w Paryżu uchronienie znalazł u Ludwika 14. Po śmierci dwoch corek Jego, Krolowey Maryi i Anny, Koronę narod Angielfki oddał Elektorom Brunswicko Hannowerfkim. Potomkowie po mieczu nieszczęśliwego Stuarta, Jakub 3, i Edward prożne nie raz ufiłowania czynili na odzyfkanie Tronu przodkow fwoich; oftatnim ich potomkiem dziś ieft Henryk Kardynał d' York. Ten przed rewolucyą miał we Francyi rocznego dochodu 200 tyfięcy liwrow, i ieszcze przytym nieco z Hifzpanii. Wyzuty ze wfzyftkiego 75 letni Weteran znalazł litość, gdzie naymniey mogł fię fpodziewać. P. Pitt rzecz przełożył Monarfze Angielfkiemu, ktory nie mieszkaiąc naznaczył Kardynałowi d' Jork pensyi roczney 4 tyfiące FS. i posługuiącemu w Wiedniu Lordowi Minto, pierwfzoletnią natychmiaft wypłacić rofkazał.

Na wieczną pamiątkę zwycięztwa, ktore Lord Nelson w Abukir odniosł, bito u nas medale, ktorych bardzo wiele Admiralicya rozdać kazała między maytkow flotty iego. Rząd nasz *częfte* wiadomości odbiera *od* Naczelnikow *S*zuańfkich; wszyscy nie omylną nadzieię czynią utrzymania fię przeciw Republikantom do naftępuiącey kampanii; a w ten czas na zagranicznych pofiłkach zbywać im nie będzie.

Gońcowi Francuzkiemu, ktory przywiozł wiadome lifty konsula Buonaparte, chociaż naybardziey żądał, do Londinu przyiechać z Dover nie pozwolono. *P*omienione pisma znalazły w kraiu naszym, iak więc pospolicie bywać zwykło, chwalcow i krytykow. Chęć przywrócenia pokoiu, ieśli rzetelną była, naganie nie podpada; lecz wyrazy oboiętne fą; żadnych propozycyi nie uczyniono; i dla tego Minifterium fwoią odpowiedź podało, przeciw zwyczaiowi, do powfzechney wiadomości, pokazuiąc światu całemu swoy sposob myślenia, i razem zapobiegaiąc, ażeby nikt nie mogł z tąd czynić wniofkow od rzeczy dalekich.

Proiekt Unii dwoch narodow ma bydź wzięty na uwagę zaraz przy wftępie obrad Parlamentowych; Krol Jmć obu Jzbom interes poleci; ktore bez wielkich fporow profić zapewne będą o przyśpiefzenie dzieła zbawiennego. *Złączony* zatym Anglii, *S*zkocyi i Jrlandyi Parlament nazywać fię będzie Królewfkim Parlamentem wyfp Britańfkich; inni mowią, że Krol Jmć W. Britańnii wezmie tytuł Cesarfki. To podobnieysza do prawdy, że w przypadku przedłużenia woyny teraznieyszey Miniftrowie chcą w Turcyi Europeyfkiey zaciągnąć do ty-

ſęcy Arnautow, i przeprowadzić do Egiptu na wypędzenie z tamtąd armii Francuzkiey

W Hrabſtwie Antrim i wielu innych Królestwa Jrlandzkiego bunt wybuchnoł: gdzie indziey tleie ogień w iſkierce; ſpodziewaią ſię rokoszanie wielkich poſiłkow ze Francyi. Po zamianie woiennych brańcow, i uwolnieniu pewney liczby mocą kapitulacyi pod Alkmaar podpisaney, zoſtało ſię ieszcze nam kilkanaście tyſięcy Batawow i Francuzow. Między innemi pogłoſkami ta ieſt uwagi godna, iż garnizon Valetty obowiązał ſię broń złożyć i twierdzę poddać. ieżeli w pewnym dni przeciągu nie odbierze ſpodziewanych poſiłkow.

Półkownikom wſzyſtkich regimentow naszych zalecono iak nayprędzey opatrzyć artilleryą polową, wybrać żołnierzy naycelniey ſtrzelaiących, na uformowenie batalionow ſtrzeleckich, i bydź w zupełney do marſzu gotowości; co wſzyſto mieć trzeba za dowod bliſkiey wyprawy ku brzegom Vendeyſkim. Tym czasem w ſtolicy naszey po wielu mieyſcach ſtawiaią zakłady, że d. 30 Stycznia podpisane będzie broni zawieſzenie między Francyą i W. Brittanią; do czego zaiſte dziś niema podobieńſtwa naymnieyſzego.

z Paryża 18 Styeznia z Gazety Frankfortſkiey

Armia którą do tych czas Angielſką nazywano, dziś zachodniey imie wzieła; kommendę nay wyższą General Brune otrzymał, i do główney kwatery w Angers iuż wyiechał. Buonaparte donoſząc o tey nominacyi Radzie Stanu, dał Wodzowi znakomite pochwały, zapewniaiąc że wkrótce do obowiązkow ſwoich powróci. Brune z ſwoiey ſtrony oświadczył z iakim ukontentowaniem pracować będzie około ziednoczenia rozdwoionych Fzancozow; maiąc nadzieię wkrótce widzieć wſzyſtkich na zachodzie mieſzkańcow, którzy dotąd obłąkani byli, ſzczerze nawróconych ku *O*yczyznie.

Admirał Maſsaredo ma zoſtać na zawsze w ſtolicy naszey Poſłem Króla Jmci Katolickiego; kommenderować zaś eſkadrą w Breſt Hiszpańſką będzie General Gravina. Ktokolwiek zna pierwszego, żaluie iż nieczynnym zoſtawać muſi mąż talentow i doświadczenia pełen. Według proiektu Konſiliarza ſtanu Benezech, granice Departamentow Francuzkich zoſtaną nietknięte, liczba ich iednak będzie zmnieyszona, łącząc dwa lub trzy w ieden, ażeby odtąd liczba Prowincyi RPtey równała ſię diwizyom militarnym, których nad 26 nie mamy.

Rząd odebrał i ogłoſił rapporta z Egiptu przysłane od Generała Kleber; długie ſą, nic iednak w ſobie nie zawieraią ważnego. Desaix odprawił kilka utarczek pomyślnych a Murad Bejem i Mammelukami w Egipcie wyższym, zabrał wielką zdobycz; ſamego iednak wodza zchwytać nie mógł. Angielſkie fregaty nieſkutecznie bombardowały port Coſseir nad morzem czerwonym. Wkrótce potym Kleber uwiadomiony o przygotowaniach czyniących ſię w Siryi przez Wezyra W ściągnoł do Cairu Generała Desaix, maiąc onego wysłać z woyſkiem, gdzieby wyciągała naybardziey potrzeba Arabom z Egiptu do Siryi dla armii Tureckiey prowadzącym żywność, wiele koni i wielbłądow odebrano.

Tym czasem na końcu Października flotta Ottomańſka z 50 żaglow złożona pod kommendą Sidneia Smith, wylądowała przed miaſtem Damiette. zamiaſt licznego woyſka, ledwie 4 tyſiące Janczarow; z tey garſtki nie wiele na okręta powróciło, po attaku przez Generała Verdier przypuszczonym. Do wylądowania powtórnego czynią Turcy gotowość. Eſkadra ich wiatrem przeciwnym od brzegow Egiptſkich oddalona, wkrótce powróciła, i port Alexandryiſki zamyka. Wielki Wezyr ſtoiący iuż obozem pod Gazą, chce nie mieszkaiąc wtargnąć do kraiu.

Do tych rapportow przyłączone ſą odezwy rozmaite Wodzow naszych do żołnierzy. Pierwsza ieſt którą zoſtawił Buonaparte wyieżdżaiący z Egiptu: wiadomości, powiada z Europy odebrane podróż mi daleką nakazały Wkrótce o przybyciu moim do oyczyzny doniosę, &c. Kleber w obszernieyszych wyrażach przełożył armii potrzebę tey podróży, zachęcaiąc żołnierzy do znoszenia ſtatecznie trudow i niewygod, w nadziei otrzymania prędkich poſiłkow, lub rychłego powrótu do Oyczyzny. Do teyże cierpliwości Kleber zagrzewał żołnierzy w mowie mianey 22 Września w Cairze.

Z Departamentow Zachodnich mamy, chociaż ieszcze nie urzędową wiadomość, iż woyſka Angielſkie i zprzymierzone wylądowały; liczba ich nie pewna, ani też mieysce na którym wysiadły; ſtatkow nieprzyiacielſkich nie daleko brzegu 50 widziano. Petiet zaſtąpił mieysce prezyduiącego w departamencie woiennym Generała Brune. Hedouville względow u pierwszego Konsula nie ſtracił, ponieważ iedzie na kommendę do Hollandyi; przed oddaleniem ſię z Vendeime odprawić oſtatnią rozmowę z Wodzami zuanow w Candé; żądanie ieſt powszechne ażeby nad inne ſzczęśliwszą była.

Przy woiennych rapportach odebraliśmy inne z Egiptu; z Cairu w górę Nilu wysłano dwie kommiſsye uczonych, którzy przeglądać i opisywać maią zabytki ſtarożytności. Jnżenier Girard na wyspie Elephantine znalazł Nilometr przez Strabona opiſany; rysuie wszyſtkie rozwaliny miaſta Thebow; odkopał posąg olbrzymiey wielkości, który Memnona. bydź ſię zdaie. Hautpoul w Rachid znalazł tablic wiele z napisami hieroglificznemi. Syryiſkiemi i Greckiemi, które wyrażaią kiedy Ptolomeuszowie dobywali

kanały ku wnętrzney żegludze, iak wiele robota kosztowała, wiele użyto robotnikow.

Wysłany od Konsulow Reprezentant. o ſtanie Departamentow zachodnich ſmutną dał ſprawę. Szuanow potęga dziś ieſt znaczna; powiększyła ſię w czaſie zawieszenia broni. Maią u niebie ſądy ciwilne i woyſkowe; wydali przepiſy wielorakie, iakie więc bywać pospolicie zwykły płodem woien domowych: naymnieysze przewinienia, opieszałość, nieposluszeńſtwo, śmiercią ma bydź karane: po wielu mieyscach dzieci nawet niedorosłe wołaią: niech żyie Ludwik 18. Już zaczeły ſię gonitwy pierwiaſtkowe; Travot który sławnego Charrette zchwytał, i Generał Merle zgromadzonych malkontentow na kilku mieyscach rozproszyli bez krwi przelania.

Generał en chef Maſsena przybył do Marselli, zkąd nie chce wyiechać, aż obozy Włoſkie opatrzone zoſtaną potrzebami żołnierſkiemi; do Adminiſtratorow Departamentowych wydał odezwę prosząc, aby do głównej kwatery odsyłali młodź zdatną do noszenia broni, i wszyſtkich zbiegow; żołnierzom obiecuie, żołd, odzienie, i żywność; zaklina wszyſtkich, ażeby wspomniawszy na Oyczyznę, honor narodowy, i powinność, zgromadzali ſię ochoczo pod chorągwie RPtey. Główna kwatera armii w Antibes; tamże formować kazano legion Cisalpińſki.

Buonaparte w pałacu Thuilleries iesz cze mieszkać nie zaczoł. Niedawno pisał do niego z Toulonu Unter Officyer grenadyerow 32 półbrigady Leon Aune zwany, przypominaiąc ſię względom, i wyliczaiąc dzieła ſwoie na Włoſkiey kampanii. Odpisał Konsul, przypomniał nawet, że kazał onego położyć w liczbie 100 walecznych żołnierzy, ktorym w nadgrodę rozdawano pałasze, i do Paryża kazał przybywać. Szefowi pomienioney 32 półbrigady w Egipcie poległemu, Dupuy, pierwszy Konsul zalecił wyſtawić monument z przyzwoitym napisem.

z Hagi 18 *Stycznia z Gazety Hamburgſkiey*

Ambaſsador Francuzki *S*emonville przybył do naszey ſtolicy z dworem bardzo licznym, nad zwyczay poprzednikow ſwoich; między innemi znayduie ſię przy nim córka Generałowa Joubert, którey małżonek 12 Czerwca r. 1798 rozwiązał pierwſzy Batawow Direktoryat z Jakobinow złożony, pozwalaiąc Generałowi Daendels areſztować wielu *P*rawodawcow. Semonville powiada że złe drogi, mianowicie zaś trudna przez Moerdyk przeprawa, opóźniły podróż iego. Generał Augereau kilko dniami po nim wyiechawszy z Paryża, nie prędko ieszcze tu ieſt ſpodziewany.

Nikt u nas nie wątpi że za przybyciem Wodza naſtąpią wielkie odmiany w rządzie kraiowym. *Dziś* zgromadzenie prawodawcze roztrząsa proiekt pozwalaiący każdemu reprezentantowi powrócić do życia prywatnego co dotychczas grzechem było u Batawow; nawet gdy izba niższa przed kilko mieſiącami napisała podobną uſtawę, wyższa oney w prawo zamienić nie chciała; toż ſamo rozumieć trzeba o drugiey uſtawie znoszącey w kraiu prywatne lotterye, dla uczynienia zyſkownieyszą ſkarbowey.

Na początku teraznieyszego mieſiąca po długich i uprzykrzonych mrozach naſtąpiło wielkie ciepło; lękaliśmy ſię wod wylewu, podobnego doświadczonemu w roku przeszłym; lecz lody ſpokoynie i bez żadney ſzkody ſpłyneły. Generałowi *S*chladen kommenderuiącemu na granicach woyſkiem Pruſkim, pozwoliliśmy przez część kraiu naszego przeprowadzić żołnierza w nagłey przygodzie, ieśliby tego inaczey nie mógł uczynić dla trudney przez Ren lub Yſsel przeprawy.

Podobno RPta Francuzka lęka ſię ieszcze wylądowania nowego w kraiu naszym. Słychać że niektòre półbrigady z Francuzkich i Belgickich Departamentow, przeydą do Batawſkich; do czego ſtosowne roſkazy iuż wydano. Tegośmy całe nie pragneli, maiąc nadzieię, że nad 10 tyſięcy obcego żołnierza utrzymywać nie będziemy. *S*podziewaią ſię dobrzy obywatele. że pokoy ſtan nasz poprawi, który zaiſte opłakanym bydź muſi w tak ſtrasznym zewsząd uciſku. Generał Augereau główną kwaterę w Utrechcie zakłada.

NRO. 9.

DODATEK
DO
KURYERA LITEWSKIEGO

z *Wilna VS.* 1 Lutego 1800 we Srzodę.

---

z Hagi 21 Stycznia z Gazety Hamburgſkiey

Naywyższą kommendę woyſk Francuzkich na żołdzie Batawſkim oddano Generałowi Hedouville; Augereau w drodze zatrzymany, nie wiadomo do iakich obowiązkow powołany zoſtanie. Dziś mówią powſzechnie, że zamiaſt 12 tyſięcy zprzymierzeńcow, 30 utrzymywać będziemy; tyleż ich było w kraiu, gdy Xiąże d' York wylądował w Hollandyi północney. Jeśli do tego przyidzie, rzecz będzie iasna, że konsul Buonaparte lęka ſię powtórnego wylądowania; armią Batawow narodową do 32 tyſięcy dopełnić kazano.

Generał en chef Brune proſił uſilnie rządu naszego, ażeby mu pozwolono z Hagi do Vendeyſkich Departamentow zprowadzić kompanią 100 tak zwanych przewodnikow; których mężney posługi był świadkiem nie w iedney przygodzie. Pozwolili chętnie Direktorowie; dziś ta gwardya wychodzi do Angers. Desjardins ma u nas tymczasową kommendę; naſtąpić wkrótce maiące przenieſienie główney kwatery do Utrechtu dało powod wielu domysłom. Poseł Francuzki Semonville miał pierwſzą u rządu naszego audyencyą; odmian spodziewanych codzieńnie wyglądamy.

Direktorowie kazali opatrzyć i do obrony przygotować nadbrzeża nasze, gdzie wylądować łatwo mógłby nieprzyiaciel. Półorigady Francuzkie na początku lutego zciągać zaczną. Batawſkie,, któremi pomnożone bydź miała armia Francuzka w Niemczech, w kraiu zoſtaną. Dla oszczędzenia ſkarbu publicznego zgromadzenie prawodawcze od uſług uwolniła 450 osob służących w departamentach ciwilnych. Za pamięci ludzkiey nie było tak obfitego połowu ryb' iak tegoroczny dla mieſzkańcow Scheveningen.

z Toulouse 4 Stycznia z Gazety Hamburgſkiey

D 1 kommiſya woyſkowa obwinionego o emigracyą Raymonda Segwi wyrokiem ſwoim, według zwyczaiu trwałego, na śmierć oſądziła. Nazaiutrz kommiſsarz Konsula Buonaparte ſkutek wyroku wſtrzymać kazał daiąc przyczynę, że prawa zgwałcoue zoſtały; i rzecz całą odeſłał do Miniſtra woiennego. Zadziwił ten poſtępek wſzyſtkich obywatelow, którzy dotąd przywykli widzieć podobne wyroki wykonywane z naywiększym pośpiechem.

z Liworny 30 Grudnia z Gazety Frankfortſkiey

Według oſtatnich z Malty rapportow, kommendant eſkadry Portugalſkiey Margrabia de Nizza, od dawnego czasu port zamykaiący, miał konferencyą z Generałem Francuzkim Vaubois; ten oświadczył chęć bronienia twierdzy póki tylko ſiły wyſtarczą. Mieszkańce wyspy nic prawie dziś nie czynią, ponieważ im zbywa na żywności. Pomieniony Margrabia ſtara ſię opatrzyć we wſzyſtko, zżeby mógł mieć pewną pomoc w przypadku oblężenia. Jakoż ſłychać że ieſt założona wielka batterya, z którey bombardowany będzie port i miaſto.

z Strasburga 13 Stycznia z Gazety Frankfortſkiey

Generał en chef Moreau wieżdżaiąc d. 11 do miaſta i twierdzy naſzey gęſtym ſtrzelaniem z artilleryi wałowey był witany. Pierwſzey półbrigadzie kazano wczora wyciągać w pole; nie usłuchała, domagaiąc ſię koniecznie wypłacenia żołdu zaległego. Poszedł Moreau, i żołnierzy do poſłuszeńſtwa namówił. Sprawa Officyerow oſkarżonych o wchodzenie do śpiſku Generała Pichegru, za dni kilka będzie ukończona. Cała Francya wygląda ciekawie wyroku.

z Rzymu 30 Grudnia z Gazety Frankfortſkiey

Kommendant woyſk Neapolitańſkich ogłoſił edikt przywracaiący wszyſtkie podatki w Państwie Rzymſkim do tego ſtopnia na którym były r. 1797; nowe zaś poźniey narzucone przez rząd Republikantſki i Francuzow, ſą znieſione. Rozboynikom w okolicach

Frosinone przywodził człowiek, który przybrał sobie imie Fra Diavolo; grał on znaczną rolę w domowych zamieszaniach. Dziś wiadomość odbieramy, że General Burcard rozgromił malkontentow.

z Rzymu 3 Stycznia.

Xiąże Pallavicini Rospigliosi, który należał do rządu tym czasowego w mieście naszym, przelał obowiązki swoie na kawalera Gulielmi, Ministerium zatrudnia się przywróceniem królowi pokoiu wnętrznego i dawney obfitości. Margrabia, Massimi, i Xiąże Borghese Aldobrandini z Rady naywyższey, poiechali do Neapolu. Rozciąga się dziś kara na stronnikow upadley Demokracyi. Patriotow z biegłych maiątek na skarb zabrano, mianowicie P. Bonelli który był konsulem i Tribunem RPtey Rzymskiey.

z Mediolanu 5 Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Artilleryą z Piemontu wziętą do Werony zaprowadzić kazano. Woyska Cesarskie stoią wszystkie na leżach zimowych w pokoiu głębokim. General Dedovich ma główną kwaterę w Bellinzona; korpus iego tym łatwiey strzeże wąwozow prowadzących do góry S Gotharda, że dziś wszystkie wielkiemi śniegami są zawalone. Słychać że General en chef Massena przybył do Genui.

z Semlina 7 Stycznia z Gazety Frankfortskiey

Niezgody powstaiące między Janczarami w mieście Belgradzie lękać się kazały skutkow okropnych; szczęściem dziś zupełną spokoyność mamy. Ponieważ dobrze iest wiadomo każdemu iak wieiką ma powagę między żołnierstwem pomienionym Pafwan Oglou, nie dziw przeto że wielką zachowuiemy ostróżność w mieście. Wielkorządca Belgradu, twierdzę swoię opatrzyć chce na wszelkie przypadki, prosił u rządu Austryackiego o wolne z Węgier wyprowadzenie zboża. Według powieści Kupcow Macedońskich i Albańskich, w całey Albanii Tureckiey czynić kazano wielkie przygotowania do woyny.

Medicińskie Collegium poczytuiąc obowiązkiem swoim postrzegać zdrowia powszechnego, dochodziło natury i własności ukazuiącey się teraz choroby; iest to taż sama, która Roku 1588 w całych Niemczech, R. 1733 w całey Europie Roku 1782 w różnych Państwa Rossyiskiego miastach była zageszczona. Gdy ta choroba nie będzie opatrywana pilnie, lub leczona będzie nie przyzwoitym sposobem, może się przemienić w bardzo szkodliwe boleści, osobliwie u ludzi słabych którzy maią nadwątlone siły. Przeto Collegium dla prędszego i lżeyszego iey leczenia, na pożytek mianowicie pospólstwa przepisuie następuiące sposoby.

Naprzód zaś wiedzieć trzeba, że ta choroba początek swóy bierze w gardle, nosie i piersiach; przytym czuć się daie ziębienie i gorączka na przemian; późniey bez przestannie gorączka, pragnienie, ból głowy, naybardziey we łbie, opadnienie całego ciała, ściśnienie piersi, ból w pachwinach i stawach, nos czasem suchy, czasem wilgotny, łzy płyną z oczu, Kaszel w początku suchy, daley wilgotny; co wszystko przed nocą bardziey niż we dnie dolega, z większą lub mnieyszą gorączką.

W samym więc początku choroby wziąć trzeba Soli Sibirskiey dwie łyżki stołowe, rozpuścić w Szklance wody letniey, i wypić dla rozwolnienia żołądka; do czego też służyć może dobry rosoł ogurkowy. Jeżeli kto czuie gorycz w gardle lub nauzye, powinien wziąć na womity, do czego przepisane są dla prostego ludu w Aptekach recepty. Wstrzymać się należy od pospolitych pokarmow i gorących napoiow; używać kleyku owsianego, lub kaszki; pić sok żurowinowy z wodą, albo dobry kwas, naylepiey zaś kwiat bzowy z Octem i miodem, póki się nie zmnieyszy choroba. Znaki powracaiącego zdrowia będą następuiące; wilgoć z kaszlem odchodząca gęsta, trochę kleyka, i poty. W ten czas pić naywięcey wyżey opisanego napoiu, przydaiąc trochę imbieru na proch startego; powoli zaś wracać się do używania pokarmow pospolitych. Ludzie chorzy zostawać maią w izbach miernie ciepłych.